

Anu Joenpolvi

TÄHDENLENTOJA
RANTAKYLÄSSÄ

Karisto

Helsinki

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Sivun 171 sitaatti laulusta ”Liehuva liekinvarsi”, san. Erkki Mäkinen

© Anu Joenpolvi ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty

ISBN 978-951-1-51643-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

I.

Asfaltti hehkui auringon paahteessa, se tuntui polttavan ohuiden tossunpohjien läpi. Kylän luultavasti ainoa päivittäinen bussivuoro oli pudottanut minut ja muutaman muun matkustajan Rantakylän taajamaan, tarkemmin sanottuna marketin ja apteekin välimaastoon.

Kävelin lähemmäs markettia, jonka ovi aukeni ja sulkeutui taajaan; jäätelö vaikutti olevan suosituin myyntiartikkeli helteisenä heinäkuun päivänä. Marketin vieressä oli matalampi siipirakennus, kyltissä oven yläpuolella luki *Lounaskahvila Vuokontupa*. Sieltä saisin ehkä apua pulmaani.

Laskin pullistelevan selkärepun portaiden viereen ja vilkaisin terassipöydässä kahvittelevaa seuruetta. Ilmeistä saattoi päätellä, että henkilöllisyyttäni pohdittiin hetki, sitten keskeytynyt juttelu jatkui.

Kukaan tuskin veisi tuosta reppuani, jos piipahtaisin nopeasti sisällä. Eikö täällä ollutkin vielä perinteisiä, luotettavia kanssaihmisistä? Jos kaikki eivät olleetkaan, kukaan

pitkäkyntinen tuskin veisi reppua rapun pielestä kahvitelijoiden valvovan silmän alta.

Sisällä Vuokontuvassa oli huomattavan lämmintä ilmaston taustahuminasta huolimatta. Vitriinissä oli vain muutama kahvileipä, mikä saattoi kieliä hyvästä menekistä, mutta luultavimmin kuitenkin säästäväisyydestä. Tiskillä päivysti keski-ikäinen tummatukkainen nainen. – Hei, tervehdin. – Meneekö bussia Virvalan suunnalle vielä tänään?

Naisen katseesta saattoi lukea kummastuksen lisäksi myötätuntoa. – Voi kuule, ei sinne ole mennyt mitään busseja vuosikausiin. Et kai sinä vain ole se Kaunokin uusi keittiöapulainen?

Nyt oli minun vuoroni kohottaa kulmakarvoja. Naisella oli ilmiömäinen päättelykyky, tai sitten kyselemääni ilmansuuntaan oli kulkijoita hyvin vähän. Työnimike kirpasi, olin sentään jo kolmenkymmenen.

– Jotain sen tyyppistä, vastasin vältellen.

Nainen selitti: – Kuulin Kaisamarilta, että joku tulee töihin syksyksi. Vai niin. Mitä me nyt keksitään sun kansasi? Katsotaas, onko ulkona ketään, joka olisi sinnepäin menossa!

Hän suuntasi ripeästi kohti ulko-ovea. Huudahdin loitonevalle selälle: – Hei, ei tarvitse, kyllä minä jotain keksin!

Nainen ei kuunnellut, ja näin hänen katsovan piehekköä miestä, joka oli pysähtynyt rappusen viereen ihmettelemään reppuani. Mies nosti sen maasta käsiinsä.

– Huppista, kun onkin painava! Kuka on jättänyt omaisuutensa tähän? mies ihmetteli.

– Oiva! Anna sen repun olla. Omistaja on tässä. Nainen viittasi minuun.

Mies katsoi minua hämmästyneenä. Hänellä oli harmaat hiukset ja harmaa parransänki, siniset silmät olivat sirrissä. – Tuollainen pieni ihminen! Jaksatko sitä tätä kantaakaan? Reppu on täysi kuin viimeisellä kuulla, kohta tulee pieniä...

– Älä höpötä nyt, kahvilan nainen komensi. – Tyttö tarvitsee kyydin Kaunokkiin. Onko kukaan menossa sinnepäin?

Ihmiset katsoivat toisiaan kysyvin ilmein. Rypistin otsaani. En olisi välittänyt joutua tuntemattomien ihmettelyn ja uteliaisuuden kohteeksi heti alkumetreillä.

Puhelias harmaatukkainen mies naurahti. – Äläpäs sure, katsotaan jos keksittäisiin jotain. Vai Kaunokkiin menossa? Minä en vain tahdo tottua tuohon uuteen nimeen. Se oli katsos ennen *Kaunikki*, monta vuosikymmentä. Majatalon perustaja antoi paikalle nimen lempilehmänsä mukaan.

– Ja tämä Oiva veisti pihalle oikein hienon lehmäpatsaan, kun silloinen omistaja semmoisen halusi, puuttui puheeseen mies terassipöydästä. – Oiva on meidän kylän taiteilija.

Oivaksi kutsuttu jatkoi samaan hengenvetoon: – Tämä nykyinen omistaja Kaisamari muutti paikan majatalosta

semmoiseksi *kasthausiksi*, että ulkomaan elävätkin ymmärtäisivät, mistä on kysymys. Mutta paikalliset alkoivat nimittää sitä kasthaus Kantturaksi. Kaisamari muutti sitten Kaunikin Kaunokiksi. Mutta patsas jäi sentään.

Hyvät hyssykät, ajattelin. Olisiko sittenkin viisainta hypätä seuraavaan bussiin, minne ikinä se menikin? Mutta tuskinpa tänään enää kulkisi bussia mihinkään suuntaan.

Rykäisin ja korotin ääntäni. – Onko sinne pitkä matka? Voin minä kävelläkin.

– Et tuon repun kanssa, kahvilan nainen sanoi tiukasti.

– Missäs taksit menee?

– Raija on kouluajossa, sanoi mies terassipöydästä tietävästi. – Ei se kerkiä kuin joskus neljän jälkeen.

– Ei pidä paikkaansa! vieressä istuva nainen tokaisi.

– Ei vielä koulut ala aikoihin. Mutta Raija on Kela-kydyssä, Terttua kuskaamassa. Missäs muut taksit ovat?

Kohta varmaan kuulisin, missä päin maakuntaa taksit tällä hetkellä menivät, keiden kanssa ja millä asialla. Oiva oli laskenut reppuni takaisin maahan. Hän kohotti etusormensa ilmaan kuin puheenvuoroa pyytääkseen. – Odotas. Kyllä kyyti järjestyy! Näin justiinsa äsken kotiseutuyhdistyksen pojan rautakaupan lastaussillalla. Se menee Virvalan suunnalle.

Hän katsoi minua kohottaen pörröisiä kulmakarvojaan.

– Jos sinulle siis traktorikyyti kelpaa? Lauri on kyllä mukava nuorimies. Ja luotettava!

Niin päädyin ”mukavan ja luotettavan nuoremiehen” kyytiin traktorin peräkärriin. Lauri oli tarjonnut minulle pelkääjän penkkiä traktorin hytissä, mutta valitsin peräkärriin, koska hytti vaikutti turhan ahtaalta kahdelle. Punaisen kärriin peräosassa lepäsi pino säkkejä kuormalavalla. Siellä oli muutakin tavaraa, mutta mahduin hyvin istumaan pienemmän säkkikasan päällä etulaitaan nojaten.

Laurin leveäharteinen olemus ratissa herätti minusakin orastavaa luottamusta. Hän oli kookas, ruskeatukkainen ja hymyilevä. Alkumatkasta hän oli vilkaissut muutamaan otteeseen miten pärjäsin, ja mikäs minun oli pärjätessä, kun matka eteni ja lämmin tuuli pelmutti hiuksia kasvoille. Kyyti oli paikoitellen pomppuista mutta sujuvaa.

Kapea asfalttitie kiemurteli halki viljapeltojen ja vihreiden laiturien. Nautin matkasta ja tiedosta, että säästin taksimaksun. Minulla ei ollut yhtään ylimääräistä lanttia tuhlattavaksi.

Uusi työpaikkani olisi hotelli-ravintola maaseudulla, juuri enempää en Kaunokista tiennyt. Olin hyppäämässä tuntemattomaan, ja vatsanpohjaa nipisteli. Majatalo kuulosti vanhanaikaiselta ja viehättävältäkin, mutta pitikö mielikuva paikkansa? Ilmoituksessa oli mainittu mahdolliset puutarhatyöt, ja mietin, joutuisinko raatamaan kuraisella pellolla, nostamaan perunoita ja muita jurtteja.

Erityisesti minua kuitenkin kiinnosti työntekijälle varattu asunto. Majatalo tarjosi minulle kokopäivätyön lisäksi katon pään päälle, ja pääsisin pois kaupungista tuulettamaan mielialojani. Sisaren alivuokralaisena asuminen loppuisi lyhyeen.

Yritin pitää ajatukset tulevassa siinä onnistumatta. Häpeä tulvahti taas mieleen. Miten ihminen voi olla niin kyvytön käsittelemään parisuhdeasioita?

Minun olisi pitänyt puhua Akin kanssa. Yrittää edes. Kertoa miltä minusta tuntuu, ilman inttämistä ja äänen korottamista. Minun olisi pitänyt antaa meille tilaisuus tehdä niin kuin aina neuvotaan: keskustella ja myös kuunnella, mitä vastapuoli sanoo. En missään nimessä olisi saanut lähteä niin lapsellisella tavalla! Entä sitten se hemmetin pikavippi, jonka otin täysin vailla harkintaa ystävää auttaakseni. En halunnut ajatella sitä juuri nyt.

Traktorin moottorin ääni kertoi kierrosten laskevan, ja tunsin, miten vauhti hidastui. Tienhaara lähestyi, näin kaukana pilkahduksen sinistä, ja ajatus kirkasvetisestä järvestä sai mielialani kohenemaan. Lauri hiljensi vauhdin mateluksi ja ohjasi ajokin pysäkillle. Melkein sen kohdalla kasvoi valtava vanha mänty, jonka latvuksessa pilkkotti jotain punaista.

Kohottauduin jaloilleni valmiina kapuamaan alas. Lauri asteli peräkärryn laidan luo kädet ojossa ja kehotti: – Heitä reppu ensin!

Tein työtä käskettyä. Hän otti repun vastaan ja ojensi uudelleen kätensä, mutta olin jo päättänyt laskeutua omin avuin.

Ponnistin kärryn laidalta ja pudottauduin maahan. Pudotus oli korkeampi kuin olin kuvitellut, mutta onneksi alastulo meni kohdalleen enkä nyrjäyttänyt nilkkaani. Horjahdin silti miestä vasten. Hän otti kiinni olkapäistäni ja nauroimme molemmat.

– Tulit alas kuin kissa, Lauri sanoi melkein ihailevasti.
– Olet tainnut ennenkin hypellä peräkärriystä? Tuota ei ihan jokainen uskalla.

– Eipä tämä mitään, sanoin kuin kokeneempikin akrobaatti. Samassa kuulin moottorin äänen, kun harmaa avolava-auto hidasti kohdallamme ja laittoi vilkun vasemmalle. Kuljettaja oli mies, aurinkolasit silmillään. Hän käänsi auton samaan suuntaan, jonne itsekin olin menossa.

– Paljon kiitoksia kyydistä, sanoin Laurille ja katsoin, kun hän kapusi ketterästi takaisin traktoriin. Olipa mukavan rento ja silti hyvin käyttäytyvä tyyppi.

Huomioni kiinnittyi komeaan mäntyyn ja sen latvuksessa pilkottavaan punaiseen. – Mikä kumma tuolla on? hihkaisin Laurille.

– Siellä on Pikkaraisen Auliksen pilkkitelta.

Mies heilautti kättään hyvästiksi. Mitähän telta teki männyn latvassa? Ehkä kuulisin oudosta maamerkistä lisää, jos täällä oltiin yhtä halukkaita juttelemaan kuin kirkonkylällä.

Nostin repun selkään. Pysäkin vierestä lähtevälle ka-
pealle tielle opasti kolme kylttiä. Ylinnä luki Virvala, seu-
raavassa kyltissä Majatalontie. Alimpana oli laatta, jossa
luki koukeroisin kirjaimin *Guesthouse Kaunokki*.

2.

Olipa hieno paikka, ainakin ulkoa päin!

Se oli ensimmäinen ajatus, kun nousin muhkean kuusikon ympäröimälle mäelle. Painava selkäreppu oli saanut minut hengästymään ylämäessä, mutta olin ehtinyt huomata, että äsken havaitsemani järven sininen selkä pilkotti heti kuusikon takana. Olin selannut netistä tietoa Kaunokista, mutta kuvat olivat melko vaatimattomia, niihin ei selvästikään ollut panostettu. Uimaranta saunoineen sentään mainittiin.

Aukealla seisova majatalo tuntui hallitsevan ympäristöä. Se oli kaunis valkoiseksi maalattu rakennus. Korkealla päädyssä oli ikkuna ja puolipyöreä parveke, jolle seinää pitkin kiipeävä köynnöskasvi kurkotteli.

Laajaa piha-aluetta reunustivat syreenit ja lehtipuut. Nurmikentän reunalla näin lehmäveistoksen, siinä oli patsaaksi ikuistettu Kaunikki, siis entinen majatalon nimikaima. Puusta veistetty patsas oli maalattu sarvista hännänpäähän ruskeaksi, ja lehmä esitettiin siinä eloisesti askeltavana, häntä perässä kiemuralla. Harmaapäinen

taiteilija itse oli ystävällisesti järjestänyt minulle ilmaisen kyydin.

Joku matkaaja varmasti ihmetteli, mitä lehmäpatsas teki majatalon pihalla, mutta minusta se sopi ympäristöön, teki pihasta persoonallisen. Patsas seiso i keskellä kukkamaata, jossa kasvoi tuuheaa vuorikaunokkia. Laji oli varmasti valittu uuteen nimeen sopivaksi.

Etupihalta kuljettiin sisätiloihin komeasta pääovesta, ja kauempana seinustalla näkyivät pienemmät raput, jotka varmaankin veivät keittiötiloihin. Pihalla oli parkissa jokin henkilöauto, ja kaksi miestä seisoskeli juttelemassa piharakennuksen edessä.

Miehet lähtivät kävelemään kohti pienempiä portaita. He katsoivat minuun ja nyökkäsivät tervehdykseksi. Itse päätin valita pääoven, etten ainakaan eksyisi väärään paikkaan.

Nuoremman miehen katse viipyi minussa sekunnin pidempään, ja tunnistin hänet äsken tienhaarassa näkemäni harmaan auton kuljettajaksi. Hänen kasvonsa näyttivät epämääräisen tutuilta.

Aulassa vastaan tuli vaalea, pitkä ja hoikka, päälle kuusikymppinen nainen. Tunsin jännityksen kutittelevan vatsaani. Siinä oli tuleva työnantajani, joka oli rohjennut palkata minut pelkän puhelinhaastattelun perusteella. Ehkä hänellä ei ollut valinnanvaraa. Mietin, täyttäisinkö hänen odotuksensa. Entä millainen pomo hän olisi?

Nainen ojensi kätensä: – Sinä olet varmaan Pauliina. Tervetuloa Kaunokkiin! Minä olen Kaisamari. Tule, mennään ensin kahville ja puhutaan töistäsi ja tästä paikasta.

Seurasin naisen perässä, ja ohittaessamme aulan suuren peilin näin ilmeeni. Se oli jännittynyt ja samalla toiveikas. Kevyt päivetys oli onneksi melkein kätkenyt teerenpilkut poskipäälläni. Pähkinänruskeat hiukset, ainoa kaunistukseni, olivat hieman sekaisin ajomatkan jäljeltä.

Tunsin itseni lyhyeksi tallustellessani ballerinatossuissa pitkän ja uljasryhtisen Kaisamarin rinnalla. Kulkiessa ehdin havaita, että aulan seinillä oli vesivärimaalauksia ja kehystettyjä vanhoja valokuvia. Palvelutiskistä huolimatta tila ei tuonut mieleen hotellia, vaan pikemminkin vanhan hienon asuinrakennuksen.

Keittiö oli suuri ja kohtalaisen modernisti varustettu. Puuhellaa ei kuitenkaan ollut raivattu nykyajan tieltä. Kaisamari huomasi katseeni viitatessaan istumaan kookkaan työpöydän ääreen. – Tottahan vanhassa talossa on puu-uuni. Haudutan usein hellalla puuron aamuksi ja leivon uunissa paljon. Kesähelteillä tietysti harvemmin, ja onhan täällä toki sähköliesikin.

– Meillä käy ulkopuolinen siistijä, mutta keittiö- ja tarjoilutyön lisäksi voit päätyä kitkemään puutarhaa tai petaamaan vuoteita, vain joitakin tehtäviä mainitakseni. Eli töitä riittää ihan laidasta laitaan. Uskoisin, että tylsää ei tule, jos olet sitä tyyppiä, että pidät vaihtelusta. Kaisamari hymyili rohkaisevasti. – Otatko kahvia?

Nyökkäsin. – Sopii sekä vaihtelu, että tietenkin kahvi.

Sisään saapui ulkotöissä ruskettunut liki seitsemänkymppinen mies, jonka olin äsken nähnyt pihalla. Kättelimme, ja pidin hänen hymystään heti. Minulle selvisi, että Esa ja Kaisamari olivat sisarukset, tosin hyvin erinäköiset. Siinä missä Kaisamari oli pitkä, sutjakka ja vaaleahiuksinen, Esa oli lyhyt, kalju ja tukeva.

Luonteiltaan sisko ja veli kuitenkin vaikuttivat samankaltaisilta. He puhuivat välistä yhteen ääneen kertoessaan paikasta ja asiakkaista. Huomasin, että molemmat välttelivät nimitystä *guesthouse*, se oli toki nykyaikaa, mutta ei ehkä istunut heidän suuhunsa. Itsekin päätin käyttää helpompaa ja miellyttävämpää sanaa majatalo.

Minulle kerrottiin, että rakennus oli kuulunut aikoihin lähellä sijaitsevaan kartanoon, ja siihen aikaan taloa oli kutsuttu Pikkukartanoksi. Toistasataa vuotta sitten se oli myyty ja uusi omistaja oli tehnyt paikasta majatalon.

– Sanoit puhelimessa ottavasi asunnon vastaan. Olen kunnostanut sinulle vinttihuoneen, Kaisamari kertoi.
– Jos nimittäin haluat asua siellä.

– Ilman muuta, se kuulostaa hyvältä, sanoin nopeasti.

Esa ja Kaisamari vaihtoivat katseen. – Älä innostu, jälkimmäinen tokaisi. – Huoneelle ei ole tehty mitään sitten toisen maailmansodan, jos nyt hiukan liioittelen. Portaikkokin on aika karkea. Jos et halua asua siellä, keksitään jotain muuta. Kunnolliset vuokra-asunnot ovat tosin vähissä täälläpäin.

– Haluan ainakin nähdä sen, sanoin. Vinttihuoneen pitäisi olla todella surkea loukko, että tässä tilanteessa lähetsin muuta etsimään.

– Miksi ihmiset tulevat tänne lomalle? halusin tietää kepeän keskustelun rohkaisemana. – Onko täällä jotain erityisen kiinnostavaa?

Kaisamaria nauratti. – Sepä siinä onkin, kun emme oikein tiedä, mikä ihmisiä tänne vetää. Luonto varmaankin. Ja meillä on tietysti rauhallista. Menopaikat ovat muualla, täällä voi levätä. Meillä on järjestetty hiljentymiseen liittyviä tapahtumia, mutta kyllä täältä löytyy aktiivista toimintaakin, kuten opastettuja sieniretkiä, avantouintia, patikointia, laulutapahtumia ja mitä vielä. Varsinkin vanhemmat ihmiset tykkäävät sen kaltaisesta. Yksi parhaista oli Täydenkuun ulvojaiset, jotka järjestettiin jo toista kertaa. Onneksi taivas oli sinä iltana sopivasti pilvetön. Vaikka oltaisiinhan me ulvottu saateessakin.

– Mikä sellainen tapahtuma on? kysyin silmät pyöreinä.

– Karaokessa laulettiin kaikkein imelimpiä rakkauslauluja, Esa tuhahti. – Ei sentään kuuta ulvottu.

– Esa ei ole turhan romanttinen, Kaisamari valisti. – Velipoikaa ei saatu laulamaan millään. Mutta teemana oli siis ihanimmat rakkauslaulut. Minäkin lauloin, muistaakseni ”Nuoruustangon”. Tykkään laulamisesta, Esa taas kalastamisesta. Talvella hän istuu päivät pitkät pilkillä, jos järvi vaan on jäässä. Pysin pitämään Kaunokissa tarjolla

sesonkikalaja, kuten madetta alkuvuodesta. Jos sitä vain saadaan.

– Ainahan sitä on saatu, Esa pisti väliin. – Pilkkikisat tekisi mieli järjestää. Mutta kun jäät ei ole varmoja enää. Toisin oli minun nuoruudessani...

– Siitä tulikin mieleen, huomasiiko sen vanhan määnyn tienhaarassa? Kaisamari keskeytti Esan muistelun kaataen lisää kahvia. Työpaikalla ei tuntunut olevan ainaakaan tällä hetkellä suurempaa kiirettä.

– Viime talvena Esan kalakaverit Pikkaraisen Aulis ja Tupasen Oiva hankkivat telttakankaan tuulensuojaksi pilkkiavannolle. Jäällä kun tahtoo aina puhaltaa kylmästi suunnasta tai toisesta. Testauspäiväksi osui kuitenkin kunnan myrsky, joita onkin ollut viime aikoina yhtenäin. Miehet olivat kaukana rannasta, kun tuulenpuuska iski ja vei pilkkitelan mukanaan. Nyt se kiinalaisesta halpakaupasta tilattu punainen rätti koristaa tienhaaran mäntyä, meidän kaksisataa vuotta vanhaa tunnusmerkkiä! Oikein harmittaa.

Mietin, että mainittu Oiva taisi olla sama harmaapäinen häärääjä, joka kirkonkylällä oli ihmeteltyt repuani ja hankkinut minulle kyydin.

Kaisamari vilkaisi veljeään ja jatkoi: – Miehet ovat luvanneet hakea sen alas tavalla tai toisella, mutta jostain syystä homma ei ole edennyt. Sivulliset ovat jo alkaneet viisastella, että punalippuko siellä tietä viitoittaa.

– Pitää kai soittaa VPK paikalle, Esa mielti. – Alas se pitää saada ennen kuin seuraava talvi tulee.

– Sitä on käyneet ihmiset varta vasten ihmettelemässä. Että voikin semmoinen kiinnostaa! Ajattelin jossain vaiheessa, että laitan grillimakkarakojun sinne risteykseen, Kaisamari hyrähti. – Kyllä siinä puun juurella on pidetty palaveria siitä, miten teltan saisi alas, ja hyviä neuvoja on tullut suunnasta jos toisesta. Kukaan ei vielä ole sentään lähtenyt kiipeämään, luojan kiitos!

– Oiva on kiinnostunut tekniikan ihmeistä, ja hankki droonin. Väitti kiven kovaan, että sillä teltan irrotus kyllä onnistuu. No, miehet lähtivät yrittämään. Oiva oli juuri saanut droonin sotkettua kiinni männynoksiin, kun paikalle sattui paikallislehden toimittaja.

Kaisamari jatkoi: – Ohikulkumatkalla ollut reportteri hoksasi siitä mukavan jutunaiheen. Sillä aikaa kun Aulis kertoi toimittajalle, mistä oli kysymys, Oiva sai droonin irti mutta menetti siihen yhteyden. Potkurihärveli paineli pellon yli ja siritti mennessään kuin iso heinäsiirkka, ja Oiva kirmasi perässä huutaen että kepsi katosi...

– Siis GPS-yhteys, Esa hihitti.

– Niin. Drooni löytyi vasta paljon myöhemmin Perttulan hernepellosta. Oiva oli harmissaan, kun kävi näin nolosti juuri kun paikalle sattui toimittaja. Hän vannoi että drooni oli viimeinen kiinalainen värkki, jonka hän hankkii. Vielä enemmän harmitti Auloksen naisystävää, Puupposen Maireaa, kun hän näki lehtijutun, sillä kuvassa Auloksen paita oli juoponnapissa. Maire ei hetkeen iljennyt mennä käymään kaupassa saati sitten torilla, vaikka

hän ei ole ikinä edes kunnolla myöntänyt, että elää yhdessä Auliksen kanssa!

Kaisamari pudisteli päätään ja taisi huomata eksyneensä sivupoluille. – Mutta jos puhutaan välillä töistä, niin päätyösi on siis keittiössä ja ravintolasalissa. Puutarhassa voit välillä autella, kun aikaa jää. Viinimarjat alkavat olla kypsiä, ja sadonkorjuutakin on jonkin verran, lähinnä sipulia ja perunoita.

Nyökkäsin, tätä olin arvellutkin. Esa ehkä päätteli ilmeistäni jotain, sillä hän kiirehti lisäämään, että viljely oli pienimuotoista, puutarha oli vain muutaman aarin kokoinen. Se kuulosti paremmalta, vaikka en oikeastaan tienänyt, minkä kokoinen aari on.

– Katsotaan se vinttihuone seuraavaksi, niin näet millainen se on.

Kapean oven takana nousivat kierreportaat korkeuksiin. Olin joskus päässyt käymään vanhan puukirkon kellotornissa, ja se hetki tuli elävästi mieleen kiivetessämme rappuja. Olisi ollut vähättelyä kuvailla niitä jyrkiksi ja kapeiksi. Eipä ihme, ettei huone ollut matkailijoiden käytössä. Valot rappusissa sentään oli, samoin tukeva kaide.

– Tämä portaikko on aika kamala, mutta ennen vanhaan nähtiin tarpeelliseksi varustaa palveluskunnan asuinilat omalla sisäänkäynnillä, Kaisamari puuskutti.

Portaiden yläpäässä työnantajani otti avaimen taskustaan, ja valkoinen, vankka peiliovi aukesi naristen. Huone

oli pieni ja ensi näkemältä hieman karu. Ruskeapilkullinen tapetti oli hyvinkin luultavasti sotavuosilta, huonekalut tuoreempina ehkä seitsemänkymmenluvun omintakeista muotoilua. Sängyn päällä oli kaunis virkattu päiväpeite ja sen päällä lakananippu valmiina pedattavaksi. Verhot ainoassa ikkunassa olivat kevyet ja valkoiset, seiniä somisti pari kukkataulua ja pieni kirjahyllykin.

– Yritin sisustaa tätä kopperoa mukavammaksi, Kaisamari tunnusti. – Jos tarkemmin katsot, niin näet, että tapetti on paikoin repaleista ja lattiasta maali kulunut. Peitin kauneusvirheet matoilla ja tauluilla.

– Ihan kivaltahan tämä näyttää, vakuutin. Olin pelännyt jotain huomattavasti pahempaa. – Miten täällä tarkee kylmällä säällä?

– Kyllä täällä patteri on, Kaisamari kiirehti sanomaan. – Ikkunan karmeista kyllä puhaltaa läpi, sille pitää tehdä jotain ennen kuin tulee kylmä. Verhojen takana on ovi jonka takana taas parveke, mutta älä pidä ovea auki turhaan, sisään tulee hyttysiä. Joko mainitsin, että suihkuu täällä ei ole, ainoastaan vessa? Joudut siis käymään alakerran suihkussa. Sopiiko se sinulle?

Hän näytti jännittyneeltä. Olikohan monikin kokeilas jättänyt leikin kesken olosuhteiden tähden? Mietin muutaman sekunnin, sitten vastasin myöntävästi. Ainahan täältä pois pääsisi, jos alkaisi kaduttaa.

– Hyvä! Kaisamari hengähti näyttäen helpottuneelta. – Kylpytakki on talon puolesta, ja suihku on ihan keittiön

vieressä, joten et joudu kuljeskelemaan peseytymisen takia ympäri taloa. Jos tykkäät vapaa-aikana lenkkeilystä, metsäpolkuja löytyy, Esa pitää niitä kunnossa. Talon polkupyörä on käytössäsi, näytän sen paikan sinulle, samoin autoa saat tarvittessasi lainata. Mukavaa että jäät, eikä tänne ole juuri kukaan halunnut... Hmm, katsotaanpa vielä tuo parveke.

Kaisamari huomasi kai puhuneensa ohi suunsa ja kiihuhti avaamaan ovea. Se vaati parikin tuuppausta ennen kuin aukeni äänekkäästi kitisten. Parveke oli pieni, ja sitä ympäröi takorautainen kaide. Lattialle oli kertynyt kuivia lehtiä ja neulasia. Mahtoiko se olla kestävä?

– Kyllä tämä kestää, sanoi Kaisamari, joka ehti huomata epäröintini. – Kunhan siivoat roskat pois, täällä on mukava istuskella, ja maisemat on upeat. Palotikkaat löytyy tietysti, heti tuossa kaiteen takana. Palotarkastaja on kyllä katsastanut niiden kunnan. En minä muuten uskaltaisi sinua tänne asuttaa.

Katsoin alas ja minua huimasi. Parveke oli yllättävän korkealla. Seinää kiipeävä villiviini ulottui kaiteeseen asti.

– Täällä asui viimeksi harjoittelija, sellainen nuorimies. Ihan hyvä oli työhön, mutta hän sai kahdessa viikossa tarpeekseen paikan syrjäisyydestä. Ei auttanut, vaikka perjantai-iltaisina on terassitanssit ja nuorempaakin väkeä paikalla. Miten sinä mahdat hiljaisuuteen tottua?

– Se ei haittaa minua, vakuutin.

3.

Iltapäivä kului taloon totutellessa. Juuri nyt ei asiakkaita ollut vaivaksi asti. Kaisamarin mukaan yöpyjien määrä väheni syksyn lähestyessä, mutta päivämatkalaisia riitti, he olivat yleensä lounaan tai päiväkahvin tarpeessa.

Vaikka Kaunokin sijainti tuntui syrjäiseltä, majatalo oli kuitenkin suhteellisen lähellä valtatieä. Kaisamarin mukaan heillä palveltiin asiakkaita ammattitaidolla ja nopeasti, ruoka oli hyvää ja kohtuuhintaista, ja päiväselttään poikkeavat halusivat nähdä muutakin kuin tyypillisiä liikenneasemia.

– Siivooja meillä ei käy kuin kesäsesongin aikaan, ja se on loppusuoralla. Aika omavaraisia täällä ollaan muutenkin, mehän kasvatamme perunat, marjat ja ison osan vihanneksista itse. Leivonkin itse oikeastaan kaiken.

Itsekseni ajattelin, että jos siinä halvemmalla pääsi, niin työtä ainakin riitti. Olin jo päätelty, että Kaisamari oli säästäväinen, ja asia sai varmistuksen, kun avasin nysyköiden ja rasioiden täyttämään arkkupakastimen.

– Ei tällä alalla muuten pärjää, Kaisamari esitelmöi, kun leipää etsiessäni nostin pakastimesta esiin rasiallisen kasvissekeittoa, joka kansimerkinnän perusteella viettäisi yksivuotispäivää lähempänä joulua. – Kyllä sitä voi kauniisti puhua, että tuoretta ja vastapyydettyä ja niin edelleen, mutta kokeilepa käytännössä! Kasviskeitto säilyy pakkasessa pitkään, ja me syömme sitten Esan kanssa pois jos ei muuta käyttöä löydy. Toinen arkkupakastin on lihalle, siellä on ylämaannautaakin, tuosta ihan läheltä, Perttulasta. Kallista lihaa on kyllä, mutta pitää joskus ottaa lähilihaa kannatuksen vuoksi. Peuraa on myös ja lamastakin.

Näkemäni perusteella olin hiukan varautunut, mutta ainakaan vielä en ollut huomannut mitään hälyttävää. Keittiö oli siisti ja kahvin kanssa tarjottu leipä suhteellisen tuoretta. Elintarvikevalvonnan Oiva-raportin panin merkille oven pielessä, siinä hymynaamojen suupielet olivat ainakin pyrkimässä ylöspäin.

Kaunokin kaltainen paikka ei kyennyt kilpailemaan hinnoilla eikä sijainnilla, joten sen piti tarjota jotain oma-leimaista. Kaisamarin mukaan tulisin huomaamaan, että Kaunokkia suosivat enimmäkseen ikäihmiset. Vanhempi väki harrasti päivämatkoja, joita tehtiin bussilla kauempaakin. Ensin bussi kuljetti matkalaiset vaikkapa johonkin kiinnostavaan historialliseen kohteeseen, sen jälkeen lounaalle ja päivän päätteeksi vielä pariin tehtaanyymälään.

Päivittäinen lounas oli tarjolla vain kesäkaudella, jolloin Kaunokissa poikkesi myös ulkomaan turisteja. Heitä kiinnosti ”aidosti perinteinen suomalainen ruoka” kuten Kaisamari kuvaili. Läheisellä pyöräilyreitillä polkevat pysähtyivät mielellään ainakin kahville. Toiset jäivät yöksikin kuultuaan, että sauna ja uimaranta olivat lähellä.

Sekä kotimaisten että ulkomaisten matkajien mieleen oli myös Kaunokin aulan pieni myyntipiste, jossa oli tarjolla Kaisamarin leipomaa pähkinäleipää, hapankorppuja sekä oman puutarhan hilloja ja marmeladeja.

Suihkun jälkeen pukeuduin uuteen pikkukukalliseen, kaksiosaiseen yöasuun, jonka olin tilannut verkkokaupan alennusmyynnistä. Akilta lahjaksi saamiani yöpaituleita en kyennyt vielä käyttämään. Huono omatunto rajoitti elämää yllättävillä tavoilla. Siirsin virkatun päiväpeitteen tuolille ja kapusin vuoteeseen, joka oli juuri niin kova kuin miltä näyttikin.

Väsytti, mutta uni ei heti tullut. Kääntyilin, oli kuuma, potkin peiton jalkopäähän. Kuuntelin hiljaisuutta, joka tuntui humisevan korvissa. Ehkä edeltäjäni, nuori mies, joka oli lähtenyt Kaunokista kahden viikon jälkeen, oli kärsinyt hiljaisuudesta.

Ajatukset siirtyivät menneeseen ja entiseen miesystävääni Akiin, jonka olin jättänyt taakseni aivan turhan rumasti.

Naisia pidetään mestareina tuomaan julki ajatuksiaan ja tunteitaan. Mutta miten sanotaan ihan kelpo miehelle, että yhdessäolo ei kerta kaikkiaan enää huvita? Ei ollut ystävällistä tapaa ilmoittaa, että ei rakasta enää, eikä edes tiedä, oliko aiemminkaan rakastanut. Miten muka sanottiin toiselle kiltisti, että tämän seura puudutti ja pitkästytti?

Eihän Akissa mitään varsinaista vikaa ollut. Hän rakasti tasaista päivärytmiä, jota mikään yllätys ei päässyt pilaamaan. Aamiainen oli aina sama: tummaa leipää, tomaattisiivuja, tuttua myslää, tarkasti sormella tasatut kahvimitalliset. Aki oli ehdottoman luotettava, rauhallinen, täsmällinen ja siisti, ja näidenhän kuvittelisi olevan erinomaisia ominaisuuksia miesystävällä. Minä vietin hänen kanssaan kokonaista neljä vuotta ja olin ikävystyvä kuoliaaksi.

– Sinun pitää etsiä joku, joka kohtelee sinua huonosti, oli sisareni neuvonut viileästi. Hän ei ymmärtänyt, miksi valitin. Aki oli hänen mielestään ihannemies, ja epäilemättä sisko oli oikeassa, niin kuin sivustaseuraajat aina. Mutta minun oli pakko lähteä. Muuten olisin kuihtunut kelopuuksi.

Erosin kuitenkin täysin väärällä tavalla. Sen sijaan, että olisin kehittänyt uskottavan tarinan tilan tarpeesta ja kypsymättömyydestäni, kokosin kampeeni ja häivyin raukkamaisesti Akin ollessa työmatkalla.

Poskia kuumotti häpeästä sitä ajatellessa. Lähetin sentään viestin, jossa pyysin anteeksi. Kiireemmäksi aikaa

majoituin sisaren sohvalle moittivien katseiden alle ja odotin korvat luimussa eksäksi muuttuneelta miesystävältä viestiä, soittoa, ovikellon rimputtelua, edes jotakin ihmettelyä.

Aki vaikeni. Hän oli taatusti sydänjuuriaan myöten loukkaantunut, mutta myös ylpeä. Hänen hiljaisuutensa teki tilanteen vielä vaikeammaksi. Oli helpotus, ettei mies itkenyt ja rukoillut, mutta olisi edes raivonnut vähän.

Päivien kuluessa oloni helpotti hieman. Sitten muistin, että olin lähtökiireessä unohtanut isomummolta perinnöksi saamani seinäryijyn Akin olohuoneen seinälle. Minusta ei löytynyt naista mennä sitä hakemaan.

Tein osapäivätöitä lounasravintolassa, ja Akin työpaikka sijaitsi läheisellä yritysalueella. Jonkin aikaa juoksin piiloon ravintolan keittiöön aina nähdessäni hänen saapuvan lounastauolle. Sitten tajusin, etten voinut jatkaa sillä tavalla. Kaunokin työpaikkailmoitus tarjosi minulle tilaisuuden vaihtaa maisemaa ja parantaa onnetonta rahatilannettani.

Käännyin kovalla patjalla kyljeltä toiselle, nyt kiukuisesti. Kohta kolme vuotta sitten olin saanut puhelun vanhalta ystävältäni Tuikelta, joka itkua hyrskien sai kerrotuksi, että hänen rakas Anttooni-kissansa oli pudonnut kolmannen kerroksen asunnon ikkunasta ja murtanut luitaan. Kissa olisi pakko leikata, muuten se ei selviäisi, ja Tuikella ei ollut rahaa.

Niinpä, Tuikella ei tietenkään ollut rahaa. Mutta Anttooni oli epävakaan ystäväni rakas lemmikki, eikä hän